

İSİM

shutdown – sistemi kapatır

KULLANIM

`/sbin/shutdown [-t saniye] [-arkhncfF] zaman [uyarı-iletisi]`

AÇIKLAMA

shutdown, sistemi güvenli bir şekilde kapatır. O an sisteme bağlı bütün kullanıcılar, sistemin kapatılmakta olduğu hakkında uyarılır ve **login**(1) baskılanır. Sistemi hemen kapatmak veya belirli bir süre sonra kapatmak tercihe bağlıdır. **SIGTERM** sinyali ile, bütün süreçler sistemin kapatılacağı konusunda uyarılır. Böylece, yazılımlara, yapmakta oldukları işi kaydetmeleri için süre tanınmış olur. Örneğin **vi**(1) üzerinde çalıştığı belgeyi kaydeder, posta ve haber programlarına düzgün bir şekilde kapanma şansı verilmiş olur, vs... **shutdown**, **init** (8) sürecine sinyal göndererek, çalışma seviyesini değiştirmesini söyler. Çalışma seviyesi **0** sistemi durdurmak, **6** sistemi yeniden başlatmak ve **1** tek kullanıcı kipe geçmek için kullanılır. **-h** veya **-r** seçeneklerinden hiçbiri belirtilmemişse bu öntanımlıdır. Sistemi kapatma (halt) ve yeniden bağlatma (reboot) işlemleri esnasında neler olup bittiğini görmek için, `/etc/inittab` dosyası içindeki ilgili girdilere bakınız.

SEÇENEKLER

-a

`/etc/shutdown.allow` kullanılır.

-t *saniye*

init(8)'e, çalışma seviyesini değiştirmeden önce, uyarı ve kill sinyali süreçleri arasında *saniye* saniye beklemesini söyler.

-k

Gerçekte kapatma işlemi yapılmaz, sadece sisteme bağlı bulunan kullanıcılara uyarı gönderilir.

-r

Sistemi kapattıktan sonra yeniden başlatır.

-r

Sistemi durdurduktan sonra kapatır.

-n

[ÖNERİLMEZ] kapatma işlemi için **init** (8)'i çağırılmaz, bu işlemi kendi başına yapar. Bu seçeneği kullanmak tavsiye edilmez ve bu işlemin sonuçları, her zaman beklenildiği gibi olmaz.

-f

Sistemi yeniden başlattığında **fsck** yapılmaz.

-F

Sistemi yeniden başlattığında **fsck** mutlaka yapılır.

-c

Çalışmakta olan shutdown sürecini iptal eder. Elbette, bu seçenek ile *zaman* argümanını belirtmek mümkün değildir, fakat bütün kullanıcılara göndermek üzere açıklayıcı bir uyarı girilebilir.

zaman

kapatma zamanı.

uyarı-iletisi

Tüm kullanıcılara gönderilecek uyarı iletisi.

zaman argümanı değişik biçimlerde kullanılabilir. Birincisi, *ss:dd* biçiminde olabilir (ss, saat, dd ise dakikadır). Saat bölümü bir ya da iki basamak olabilir, dakika ise iki basamaklı olmalıdır. İkinci biçim olarak; *+d* biçimi kullanılabilir. Burada *d* beklenecek dakikayı gösterir. **now** kelimesi **+0** ile aynı anlama gelir. Yani sistemi kapatmak için hiç beklenmez.

Şayet **shutdown** komutu, bir gecikme belirtilerek çağrılırsa, **login(1)** gibi yazılımların sisteme yeni kullanıcı girişlerini önlemek amacı ile */etc/nologin* adında bir uyarı dosyası oluşturur. **shutdown** komutu **init(8)** 'e gerekli sinyali göndermeden önce durdurulur ya da bir hata meydana gelirse **shutdown** bu dosyayı siler. Çalışma seviyesini değiştirmesi için **init**'i çağırmadan önce **shutdown** dosyayı siler.

-f seçeneğinin anlamı 'sistemi çabucak yeniden başlat'tır. Bu seçenekle sadece, tekrar açılışta sistem tarafından varlığı aranan */fastboot* adında bir dosya oluşturulur. Şayet bu dosya mevcut ise, açılışta çalışan **rc** betiği bu dosyanın varlığına bakarak sistemin düzgün kapandığına karar verip **fsck(1)** 'yı çalıştırmaz. Bundan sonra, açılış süreci */fastboot* dosyasını sistemden siler.

-F seçeneğinin anlamı 'fsck için zorla'dır. Bu seçenekle sadece, tekrar açılışta sistem tarafından varlığı aranan */forcefsck* adında bir dosya oluşturulur. Şayet bu dosya mevcut ise, açılışta çalışan **rc** betiği bu dosyanın varlığına bakarak sistem düzgün kapanmış bile olsa, **fsck(1)**'yi özel bir 'force' argümanı ile çalışmaya zorlar. Daha sonra, açılış süreci */forcefsck* dosyasını sistemden siler.

-n seçeneği, **shutdown**'a **init**'i çağırmasını, bunun yerine çalışan bütün süreçlerin **shutdown** tarafından öldürülmesini söyler. Bundan sonra, **shutdown**, bütün kotaları, hesapları ve takaslamayı kapatıp dosya sistemlerini ayırır.

ERİŞİM DENETİMİ

shutdown, **CTRL-ALT-DEL** tuşlarına aynı anda basılmak sureti ile **init(8)** üzerinden de çağrılabilir. Bunun için */etc/inittab* dosyası içinde bu tanımlamanın yapılmış olması gerekir. Şayet bu tanımlama yapılmış ise, konsol klavyesine fiziksel erişime sahip bütün kullanıcılar sistemi kapatabilir. Bunu önlemek için, **shutdown**, sanal konsollardan birine yetkili bir kullanıcının bağlanmış olup olmadığını kontrol edebilir. Şayet **shutdown** komut **-a** seçeneği ile çağırılmış ise (bunu */etc/inittab* içindeki **shutdown** çağrısına ekleyin), **shutdown** */etc/shutdown.allow* dosyasının var olup olmadığını kontrol edecektir. Daha sonra burada liste içindeki yetkili isimler ile sanal konsoldan bağlanmış kullanıcıların listesini (*/var/run/utmp*'den) karşılaştırır. Şayet, burada belirtilen yetkili kişilerden birisi veya **root** kullanıcı sisteme bağlanmış ise, bu kapatma işlemini gerçekleştirilir. Aksi taktirde şöyle bir hata mesajı ekrana basılır:

shutdown: no authorized users logged in (sistemde yetkili kullanıcı yok)

/etc/shutdown.allow dosyasının biçimi, her satırda tek bir kullanıcı ismi şeklindedir. Bu dosyada yorum satırları (**#** ile başlayan) veya boş satırlar bulunabilir. Bu dosya 32 kullanıcı ismi ile sınırlıdır.

İLGİLİ DOSYALAR

/fastboot
/etc/inittab
/etc/init.d/halt
/etc/init.d/reboot
/etc/shutdown.allow

NOTLAR

Kullanıcıların çoğu *zaman* argümanını vermeyi unuttur ve **shutdown** tarafından üretilen hata iletili karşısında şaşırırlar. *zaman* argümanı zorunludur. Hemen hemen bütün durumların yüzde doksanında bu argümanın değeri **now** sözcüğü olacaktır.

İnit sadece CTRL-ALT-DEL'i yakalayabilir ve **shutdown**'ı konsol kipinde başlatır. Sistemde X pencere sistemi çalışıyorsa, X sunucusu tüm tuş vuruşlarını işleyebilir. Bazı X11 ortamlarında CTRL-ALT-DEL'in yakalanması mümkündür ancak tam olarak nasıl bir eylemle sonuçlanacağı ortama bağlıdır.

shutdown setuid olarak çalışmak üzere tasarlanmamıştır. `/etc/shutdown.allow` dosyası **shutdown**'ı kimin kullandığını bulmak için kullanılmaz, SADECE o an konsollarda kimlerin olduğuna bakar.

İLGİLİ BELGELER

init (8), **fsck (8)**, **halt (8)**, **halt (8)**.

YAZAN

Miquel van Smoorenburg, <miquels (at) cistron.nl> tarafından yazılmıştır.

ÇEVİREN

Yalçın Kolukısa <yalcink01 (at) yahoo.com>, Aralık 2003

YASAL UYARI

Bu çevirinin telif hakkı yukarıda belirtilen çevirmen(ler)e aittir. Özgün belgenin telif hakkı ve lisans bilgileri varsa ve belge içinde belirtilmemişse belge sonunda belirtilmiş olacaktır. Bu çevirinin lisansı, özgün belge için belirtilmiş bir lisans varsa ve bu lisans çevirinin de aynı lisansa sahip olmasını gerektiriyorsa onunla aynıdır, yoksa GNU GPL lisansı ve her iki durumda da ek olarak aşağıdaki koşullar geçerlidir. GNU GPL lisansı <<http://www.gnu.org/licenses/gpl.html>> adresinden edinilebilir.

BU BELGE ÜCRETSİZ OLARAK RUHSATLANDIĞI İÇİN, BELGENİN İÇERDİĞİ BİLGİLERİN VEYA KODLARIN NİTELİKLERİ İÇİN İLGİLİ KANUNLARIN İZİN VERDİĞİ ÖLÇÜDE HERHANGİ BİR GARANTİ VERİLMEMEKTEDİR. AKSİ YAZILI OLARAK BELİRTİLMEDİĞİ MÜDDETÇE TELİF HAKKI SAHİPLERİ VE/VEYA BAŞKA ŞAHISLAR BELGELERİ "OLDUĞU GİBİ", AŞIKAR VEYA ZIMNEN, SATILABİLİRLİĞİ VEYA HERHANGİ BİR AMACA UYGUNLUĞU DA DAHİL OLMAK ÜZERE HİÇBİR GARANTİ VERMEKSİZİN DAĞITMAKTADIRLAR. BELGELERİN KALİTESİ VEYA PERFORMANSI İLE İLGİLİ TÜM SORUNLAR SİZE AİTTİR. HERHANGİ BİR HATA VEYA EKSİKLİKTEN DOLAYI DOĞABİLECEK OLAN BÜTÜN SERVİS, TAMİR VEYA DÜZELTME MASRAFLARI SİZE AİTTİR.

İLGİLİ KANUNUN İCBAR ETTİĞİ DURUMLAR VEYA YAZILI ANLAŞMA HARİCİNDE HERHANGİ BİR ŞEKİLDE TELİF HAKKI SAHİBİ VEYA YUKARIDA İZİN VERİLDİĞİ ŞEKİLDE BELGEYİ DEĞİŞTİREN VEYA YENİDEN DAĞITAN HERHANGİ BİR KİŞİ, BELGENİN İÇERDİĞİ BİLGİNİN KULLANIMI VEYA KULLANILAMAMASI (VEYA VERİ KAYBI OLUŞMASI, VERİNİN YANLIŞ HALE GELMESİ, SİZİN VEYA ÜÇÜNCÜ ŞAHISLARIN ZARARA UĞRAMASI VEYA BİLGİNİN BAŞKA BİLGİLERLE UYUMSUZ OLMASI) YÜZÜNDEN OLUŞAN GENEL, ÖZEL, DOĞRUDAN YA DA DOLAYLI HERHANGİ BİR ZARARDAN, BÖYLE BİR TAZMİNAT TALEBİ TELİF HAKKI SAHİBİ VEYA İLGİLİ KİŞİYE BİLDİRİLMİŞ OLSA DAHİ, SORUMLU DEĞİLDİR.

31 Temmuz 2001

shutdown(8)

Bu dosya (man8-shutdown.pdf), belgenin XML biçiminin \TeX Live ve belgeler-xsl paketlerindeki araçlar kullanılarak PDF biçimine dönüştürülmesiyle elde edilmiştir.

18 Ocak 2007